

عنوان مقاله:

بررسی شناختی طرح واره های تصویری در کتاب های فارسی دوره ابتدایی

محل انتشار:

دوفصلنامه زبان و زبان شناسی، دوره 11، شماره 21 (سال: 1394)

تعداد صفحات اصل مقاله: 19

نویسندگان:

زهرا باباسالاری - دانشگاه پیام نور

بهمن زندی - دانشگاه پیام نور

بلقیس روشن - دانشگاه پیام نور

حسین قاسم پورمقدم - سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی

خلاصه مقاله:

هدف این پژوهش بررسی طرح واره های تصویری در کتاب های درسی فارسی دوره ابتدایی در چارچوب زبان شناسی شناختی است. طرح واره های تصویری یکی از مباحث اساسی رشته هایی چون فلسفه، روان شناسی و زبان شناسی است. به زعم زبان شناسان شناختی، اهمیت طرح واره های تصویری به عنوان بخشی از سازوکارهای زبان و تفکر این است که آنها به عنوان مفاهیم جسمیت یافته ابتدایی و اولیه می توانند، به شکلی نظام مند، ساختار مفاهیم پیچیده تر را فراهم آورند. این مهم باعث اجتناب ناپذیرشدن مطالعه و بررسی آنها در بسیاری از زمینه ها، از جمله آموزش به طور عام و مواد آموزشی به طور خاص، می شود که به گونه ای به زبان و اندیشه گره خورده اند. ضرورت این مساله موجب شد تا این پژوهش به بررسی طرح واره های تصویری حجمی، حرکتی و قدرتی جانشون، به عنوان طرح واره های پایه در کتاب های درسی فارسی پایه های تحصیلی اول تا ششم، به عنوان یکی از مواد آموزشی مهم، بپردازد. روش این پژوهش به لحاظ هدف، کاربردی و از نوع کیفی، توصیفی و نیز استنباطی است. نتایج بررسی ها نشان می دهد که هر سه طرح واره پایه در تمامی کتاب های شش پایه تحصیلی کاربرد دارند که بیشترین میزان، ابتدا به طرح واره حجمی (۵/۵۸٪)، سپس به طرح واره حرکتی (۵/۲۵٪) و در نهایت به طرح واره قدرتی (۱۶٪) اختصاص دارد و این که تفاوت بین فراوانی انواع طرح واره ها معنادار است. همچنین میزان جملات بدون طرح واره (۶/۸۱٪) بیشتر از جملات با طرح واره (۴/۱۸٪) است و این که تفاوت بین فراوانی این دو معنادار است. این تحقیق نشان می دهد که استفاده از طرح واره حجمی بیشتر در مراحل اولیه آموزش مورد استفاده قرار گیرد که کودک اطلاعات کمی در زمینه مفاهیم دارد و کم کم به تناسب سن، از آنها به میزان کمتری استفاده شود و میزان کاربرد دیگر طرح واره ها افزایش یابد.

کلمات کلیدی:

زبان شناسی شناختی، معنا شناسی شناختی، طرح واره های تصویری، کتاب درسی، زبان فارسی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1581138>

